

Об'єднані Держави, Н. Й. — Гардінс С. Банкрофт, представник ЗДА, заявив на Комісії Збірних Заходів при ОН, що думка про легіон при ОН заступовує на глибше дослідження. Він зивав до „реалістичної оцінки“ можливостей організації такої військової сили, яка мала б складатися з добровольців і служила б до помічі припинити всяку агресію. Н. Й. Банкрофт зивав Комісію, покликану до життя перед півтора роками Загальною Асамблеєю ОН, до продовжування своїх за-

ІМПЕРІАЛІЗМ РОСІЙСЬКОГО „ОСВОБОДИТЕЛЬНОГО ДВИЖЕННЯ” — ПЕРЕШКОДА В БОРОТБІ З КОМУНІЗМОМ

(Докінчення)

Останні дні серпня 1919 року. До Києва зближалися дві армії: з заходу армія Соборної України, зі сходу російський „добровольці”. С всім знайомий інцидент, коли командир Запорізького Корпусу — отаман Сальський відмовився дефілювати перед російським прапором, що поруч з українським був невідомо ким вишитою на баліконі Мисливій Думи. Московські історики та публіцисти часто називають цей інцидент причиною всіх дальших ворожих дій поміж Україною та „доброю” армією, але вони забувають, що ще перед дефілюванням заповоржків москалі в зрадницький спосіб обеззброїли на дніпровських мостах сотню галичан та частину полку ім. Гетьмана Івана Мазепи, котрі, виконуючи вийде згадки наказ не вступати в бій з добровольцями, нічим не викликали до провокацій дефілювання. Тоді ж, у Києві російський ген. Бредов у розмові з к-ром Ш. Гал. Корпусу ген. Крамовим зазначив, що він може розмовляти виключно з галичанами, а коли б прибав до його от. Омелянович Павлишенко, — буде підвищений. Пізніше, на вимогу Антанти делегація от. О. П. було так прийнято, але тріє рос. представник — ген. Неленін відразу зазначив, що передумовою всіх розмов мусить бути узнання Україною її належності до Росії. Тому розмови були нашою делегацією перервані.

Політика Денікіна в Україні мала трагічний вплив на наших повстанців, що ще з 1918 року билися з більшовіками. Так в одному з листів до Уряду писали повстанці з Лівобережжя: „Настрій був дуже твердий в масах: Петлюра й квіт. Але робота добровольців (агітація, газети) підтримують надії; катування й грабінництво заставляють селян сумувати навіть за більшовіками”.

Так війська Соборної України майже цілий місяць, уникаючи удару з Денікіним, відходили на захід. 24-го вересня Уряд УНР, відпускаючи всі можливі заходи до порозуміння з „білими”, оголо-

шолі, вияснилось, що полк. Ногу було вислано до нас не Командуючим Російською армією — ген. Вранглем, а ген. Слащовим, що був більше толерантний до національних рухів народів Б. Рос. імперії. Але ген. Врангель прийняв нашу делегацію; провадилися деякі розмови загального характеру; здавалось, що, відклавши на майбутнє всі політичні перетракції, владяться заключити воєнну конвенцію проти більшовіків. Ратом укр. делегація довідується з преси, що в Севастополі очікується прибуття з Парижу відомого „малоросійського політика” Мокротуна, котрий визнавав свідність та неспроможність Росії. Тому, що кримська преса уважала за факт великої ваги приїзд цього, як його називали, „істинного українського діяча” наша делегація змирнувала, що не може більше зоставити у Криму: делегація мусить ухилитися від очевидно плітованої Вранглем нашої зустрічі з Мокротуном, щоб не допустити до компромісів Укр. Армії, котру делегація репрезентувала. Тому не повідомляючи про свій відїзд росіян, наша делегація, завадки зичливості морського аташе Злучених Держав Америки — капітана Мек Корника, виїхала на американському міноносці до Констанції і далі через Румунію в Україну.

Тяжко сказати, як далі розвивалися б відносини поміж УНР і ген. Вранглем, бо кілька місяців пізніше, більшовіки, використовуючи перемир’я на польському фронті, мали змогу перемістити свої сили в Крим. На протязі кількох тижнів „русская армія” була розтопчена, а 21 листопада 1920 року переходила Збруч та союзниками — поляками армія УНР.

Наприкінці варто згадати, що в останньому періоді війни, а саме 5 листопада 1920 року уряд УНР заключив порозуміння з т. зв. „третьою русскою армією”, котра була сформована з полонених більшовіків у Польщі та знаходилась під командуванням ген. Переміна та політичним проводом відомого російського революціонера — Бориса Савіцького. Тоді Савіцьков узнав право України на самостійне життя, узнав також уряд УНР за законне правління України і прийняв до відома, що доля України має бути вирішена на українських (а не всеросійських) установчих зборах. На підставі цього порозуміння під до-

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Гемтремн, Міш.

Вдала й корисна імпреза

4-ий Відділ ОДВУ ім. Ю. Головінського в Гемтремн, Міш., влаштував 16 березня 1952 свій перший „Товариський Вечір”, запрошуючи на нього членів 4-го й 24-го Від. ОДВУ, 14-го й 34-го Від. Золотого Хреста та окремих гостей. Помад 80 осіб старої й нової імміграції засіло разом за прибрані й заставлені столи. Після короткого відкриття (інж. Віллі) та солюспівів (панна Баїй) у супроводі п-ни Атамаски ред. М. Вахтаняський дав дуже цікавий доклад про українську поетесу, мандрюку й скульпторку — О. Лягушину. Приявля, особливо ж живо, дуже вдало прийнятий цей доклад, як спробу відмічати на кожному кроці не тільки наші історичні події, але й живучих і тепер ще діючих представників української культури та взагалі великих сил і дочок України.

Пані Віла, Дякова, Зубальська, Треневська, Квітковська й інші поділяли за смачну перекуску: каву з домашніми тортиками, пампушками й тісточками. Використову-

ючи цей момент, представники Відділів передали свої привітти. І так п. Семенгін, вітаючи в імені 24-го Від. ОДВУ, згадав і про важкі початки культурної праці в Америці, брак відповідних робітників в цій важкій діяльності громадського життя, та закликав до єдності та будування, а не розбавання.

Пані Ігнатюк вітала від 14-го Від. Укр. Золотого Хреста а пані Квітковська від 34-го Від. Укр. Золотого Хреста, наводячи слова признання навіть наших противників, які українську культуру, а особливо народне мистецтво, оцінюють найвище з-поміж усіх слов’ян. „Ви самі не знаєте, які скарби маєте!”

Пані Левчук, вітаючи від імені Обласної Управи ОДВУ, сплилася зокрема на історії заложення Золотого Хреста та його праці. В одному тільки році 1937-38 зібрано було для потреб Краю \$40,000! В час війни Золотий Хрест співпрацював з Американським Червоним Хрестом, а після допомоги одягом, харчами й гіршими потребуючим в Німеччині. Тепер закликає п-ні Левчук новоприбулі жителі стати поруч з старими членами Золотого Хреста до посилення спільної праці для добра України!

Б. Дяків і інж. Віллі старалися веселими оповіданнями розв’язати привітти. А п. Котовський, був, вояк УПА розповів одні епізоди з боїв УПА в р. 1944 від Дубно. Свій споминок закінчив він пригадкою, що наш знедолений нарід на Рідних Землях покладає тепер великі надії на українців в Америці, які, маючи свободу слова й дії, можуть боронити прав українського народу перед цілим світом та приготувати нові надбання в усіх ділянках національного життя, як основу відбудови Української Самостійної Соборної Держави!

С. Зубальський, дякуючи в імені Обласної Управи ОДВУ всім привітним за честь, прохав пам’ятати, що ми тут, в Америці, — це той резервуар національних сил, який має продовжувати боротьбу за українську державність в усіх її видах і усіма засобами. Об’єднавши однією спільною думкою, створивши сильну фінансову базу — це передумови нашої дальшої дії. Пісню „Не пора” закінчив цю вдалу імпрезу.

Е. Кулик

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об’єднала в Америці й Канаді найвідоміші українські сили в один ідейний мова і поставила його на службу нашим країнам та національному повзеволемому українському народові.

3 Листів до Редакції

Прошу вмістити мого „Листа до Росії”. Тому, що я походжу з Великої України, де с мої рідні підписати прошу поданим нижче псевдонімом.

Лист до Росії

Ви, росіяни стверджуєте, що між росіянами й українцями немає ніякого антагонізму.

Ми українці, теж стверджуємо це саме. Ми не здіємося, бо не хочемо від Вас нічого забирати. Але не сгайте Ви, будь ласка, на самостійність України. Ми, доки не маємо самостійності, не хочемо федералізуватися з Вами. Отже тим часом підшукайте собі іншого партнера, який захоче з Вами федералізуватися.

Почніть федералізуватися з самостійними державами: з Німеччиною, або з Англією.

Називайте себе як хочете: Росія, Московщина, Великоросія. Нам однаково. Ми на Вашу державу не засягаємо. Бо визнаємо свободу людини й свободу нації.

Ви загрожуєте, що ми українці, змагаючись до самостійності, діждемося, коли в Ваших руках знов опиняться наші й шаблі.

Ми хочемо спокою, але від ващих нагаїв нам, на жаль, доведеться боронитися. Дуже дякуємо за попередження.

Ви видаєте „приложеніє” під назвою „Східняк”, начебто орган українців федералістів. Адже коли б це були дійсні українці, та їх було багато, то вони напевно спромоглися б видавати свій часопис, а не ховалися під крилом російського часопису.

Чи с у Вас росіяни, які б не хотіли самостійності для своєї на-

ції і держави?

Напевно нема і бути не може. А хто ж повірить, що с українці, які не хотять самостійності для себе?

Безумовно, як я оголошу, що я Іван Іванович Іванов і, що я проти самостійності Росії і, що я за федерацію Росії з Німеччиною, хоч росіяни відбивалися від цієї федерації під час обох світових війн, то тоді можна буде сказати, що не всі росіяни самостійники. Але це буде лише намішка над росіянами, а не дійсність.

Скажу Вам, що я якраз з самої східньої частини України. Тому Ваші твердження, що Галичина не так думас, як Київщина, як Полтавщина, як Харківщина, як Одещина тощо, с помилкові. Я всю Україну добре знаю і запевняю Вас, що її населення буде боронитися проти баготив і шабель, якими Ви нам загрожуєте за нашу самостійність.

І інші думки про наші відносини напишу іншим разом.

З пошаною „Жовтоблатний”

ДОБРЕ ЧИТАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ!
Пригодницька ілюстрована повість
В. Чаплевна
„У НЕТЕРЯХ КОПЕТ-ДАГУ”
Ціна 50¢
Замовляти:
„СВОБОДА”
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J., U.S.A.

УВАГА! УВАГА!
ДО ВІДОМА ВІДІЛІАМ У. Н. СОЮЗУ:
1, 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 201, 228, 231, 242, 265, 305, 314, 333, 357, 365, 382, 426 і 429

ОКРУЖНІ ЗБОРИ
згаданих відділів відбудуться
В НЕДІЛЮ, 4. ТРАВНЯ 1952 Р.
точно о 2-ій годині пополудні
В УКРАЇНСЬКІХ ЦЕРКОВІ ГАЛІ,
214 Вест Блїйн Стріт, Мек-Аду, Па.

Проситися всіх урядників вище згаданих відділів бути присутніми на зборах. Зокрема проситися урядників тих відділів, що не завжди беруть участь в окружних зборах, бути кожен на зборах, бо маємо важкі справи про котрі всі урядники повинні знати. На зборах буде присутній головний секретар УНСоюзу Г. Герман.

ОКРУЖНИЙ УРЯД:
Д. Канігула, предс.; В. Найдук, заст. предс.;
І. Чепла, м.л., секр.; О. Костюк, кас.

Об’єднання Українських Мистців Нью Йорку і околиці ПОВІДОМЛЕННЯ
Управа Об’єднання Українських Мистців повідомляє своїх членів що в СВЮТУ, 10-го ТРАВНЯ 1952 р., о годині 10-їй рано в Літературно-Мистецькому Клубі в Нью Йорку 149 — 2 Евєні відбудуться ЗВІЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОБ’ЄДНАННЯ.
Порядок денний: 1. Відкриття зборів; 2. Про читання протоколу попередніх зборів; 3. Справоздання уступаючої Управи; 4. Вибір нової Управи; 5. Вичучі справи.

О годині 2-їй пополудні також буде, починається з ініціативи Об’єднання Укр. Мистців в Нью Йорку і околиці, Зїзд Українських Мистців перебуваючих в ЗДА, в справі створення Загального Мистецького Об’єднання (Сплін). Просимо існуючі Об’єднання чи Товариства Мистців, та окремих Мистців прийти на Зїзд особисто, або бодай листовно висловити свої думки на повноту тему.

Управа О.У.М. Нью Йорку і околиці.

На Свята! Фірма:

П. Стасюк
124
Перша Евєнія Нью-Йорк 3
(між вулицями 7^{юю} а 8^{юю})

ПОРУЧАЄ ВЛАСНОГО ВИРОБУ ШИНКИ, КОВБАСИ ТА ІНШІ ВУДЖЕНІНИ, РІВНОЖ РІЗНОГО РОДА СИРОВІ МЯСИВА
ПОЧАВШИ ВІД СЬОГОДНІ ДО 19. КВІТНЯ Б. М. ВКЛЮЧНО, ПРОДАЄМО В НАШІМ СКЛЕПІ:

ІМПОРТОВАНІ З ПОЛЬЩІ ШИНКИ (ЗАДНІ В КЕНАХ) \$1.08 lb	ВЛАСНОГО ВИРОБУ ШИНКИ (ВУДЖЕНІ ЗАДНІ) 59¢ lb
КОВБАСА мелена . . . 65¢ lb.	
ШИНКИ (DOMESTIC) ЗАДНІ В КЕНАХ ПОНАД 11 lb 79¢ lb	ІМПОРТОВАНІ З ПОЛЬЩІ ШИНКИ ПЕРЕДНІ 85¢ lb

ЗГОДА БЕЗ ПРОГРАМИ?
(Початок на стор. 2-їй)

вигляд і устрій держави на рідних землях на 1000 років вперед, та перемішувати волю слідо-компетентного чинника, яким с нарід. Проте поки цей нарід істине змогу проявити свою волю так, щоб вона була повна і правдива, мусить існувати така широка, але зовсім ясна і виразна, конкретна політична платформа, яка б об’єднувала б усі творчі українські організовані сили поза рідним краєм, і вже однаково від політичної мудрості еміграції, як і ступня державницького думання окремих її груп залежить само придумання такої платформи та прийняття її якнайбільшим числом отих груп. Бо без такої платформи не було б організованого фронту організованих сил, а була б отара, гална без керми і вітрил, іншими словами — і той вирійний судний фронт не мав би ніякої реальної вартості.

Те саме торкається зауваг, що їх чуємо щоразу-годи під адресою українського акції на американському ґрунті: Навіщо говорити американцям про віднову Української Народної Республіки, а не про загальну відбудову Української Держави, залишаючи справу назви й устрою на потім?

Відповідь: Найівно уявляти собі, що ті, що цікавляться українською проблематикою, говорячи про українську державу після третьої світової війни не ставлять першого запиту: якою він, українці, уявляється собі той державу! І всі ці чинники не с такі наївні, щоб доволнитися відсилкою до волі народу та фразам про право до державності! Кожний хоче знати державлегід, з ким і чим матиме діло і з ким має діло тепер.

Загальники с річчю легкою і тому приманливою, конкретизація с трудною, бо вимагас розв’язування проблем. Але політика не с річчю ані легкою ані примисливою вона не с забавою, тільки важким обов’язком, що вимагас

УВАГА! УКРАЇНЦІ ДІТРОЙТУ І ОКОЛИЦІ!
УКРАЇНСЬКА ЩОДЕННА РАДІО ПРОГРАМА
20 років під дирекцією
МИКОЛИ ШУСТАКЕВИЧА
зачне передавати нові РАНІШНІ АВДІЦІЇ з понеділком
21. КВІТНЯ 1952
від години 10:00 до 11:00 перед полуднем ЩОДЕННО від понеділка до п’ятниці включно (5 разів у тиждень).
Зі стації W.S.D.C. (1000 wats), Marine City, Michigan
1590 НА ВАШІМ РАДІО ПРИНМАЧІ.

На разі авдіції триватимуть пів години, від 10:00 до 10:30 рано доки не розбудуються до повної години. Передаватимуться зі студії в Дітройті. Це с А.М. радіо стація (довгі хвилі), і від тепер українські щоденні авдіції буде міг чути кожний хто тільки має звичайний радіо апарат в хаті. Рецепція добра на сто миль довкрут.

ЗАВВАГА: Попередні щоденні радіо авдіції, які через останніх півтора року передавалися щовечора на хвилях F.M. зі стації W.D.E.T.

Автомобілевої Юнії — С.І.О., й яких поважний процент нашого громадянства не міг діставати на звичайних радіо апаратах, зістали мною замкнені з днем 11. квітня з цієї причини, що Автомобілева Юнія С.І.О. рішила внаслідок постійних фінансових недоборів замкнути стацію на 1. травня й подарувала її Веїн Університетові для научних цілей, які це було проголошено в американській пресі Дітройту.

З дружнім привітом
Микола Шустакевич, Директор.

